

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

22 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Covalenco Elena

Diaconu Iurie

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către inculpată și avocatul acesteia Kuznețov Svetlana, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2017 și sentinței Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 06 decembrie 2016, în cauza penală privind-o pe

Buinovski Ludmila Xxxxx, născută la xxxxx, originară și domiciliată mun. Xxxxx str. xxxxx ap. xx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 06.01.2016-06.12.2016
2. instanța de apel: 26.12.2016-02.03.2017
3. instanța de recurs: 28.09.2017 - 22.11.2017

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 06 decembrie 2016, Buinovski Ludmila Xxxxx, a fost recunoscută vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (5), 44, 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal și condamnată la pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 200 unități convenționale, ceea ce constituia suma de 4.000 lei.

2. Potrivit sentinței s-a constatat, că Buinovski L., la data de 02 noiembrie 2015, în perioada de timp cuprinsă între ora 12.00 până la 12.20, fiind la volanul automobilului de model „BMW” de culoare neagră și cu n/î XXXXX, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, împreună și prin înțelegere prealabilă cu altă persoană, în privința căreia urmărirea penală a fost disjunsă în procedură separată, au parcat în fața casei de locuit amplasată pe str. Xxxxx, mun. Xxxxx, după care persoana în privința căreia urmărirea penală a fost disjunsă în procedură separată, prin escaladarea gardului a pătruns în ogradă, unde, prin forțarea geamului, a intrat în casă. De acolo, pe ascuns a sustras intenționat mijloace bănești în mărime de 600 de dolari SUA, echivalentul conform cursului BNM a sumei de 12.000 lei, precum și bijuterii din aur și anume: două inele, o brățară din aur, o pereche de cercei, un lanț cu cruce, două lanțuri cu medalioane, un medalion cu inscripția „Neostil”, la prețul total de 50.900 lei, după care cu bunurile sustrase a revenit la automobil și împreună cu Buinovski L., au părăsit locul comiterii

infracțiunii într-o direcție necunoscută, cauzând părții vătămate, Digori Liuba, daună materială considerabilă în sumă de 60.900 lei.

Tot ea, împreună și prin înțelegere prealabilă cu alte două persoane, în privința cărora urmărirea penală a fost disjunsă în procedură separată, au comis furtul din oficiul situat pe str. Ioana Radu 29 mun. Chișinău în următoarele circumstanțe:

Buiovski Ludmila, în perioada de timp cuprinsă de la data de 09.11.2015 până la 10.11.2015, în jurul orei 09.30, fiind la volanul automobilului de model „Mercedes E class W 121”, afișând din timp numărul de înmatriculare XXXXX, luat de automobilul de model „Fiat Tipo”, ce aparține lui Guțu Mihai, împreună și prin înțelegere prealabilă cu altă persoană, în privința căreia urmărirea penală a fost disjunsă în procedură separată, au parcat în fața oficiului amplasat pe str. Ioana Radu 29 mun. Chișinău, după care, Rufulea Alexandru, prin forțarea geamului, a pătruns în interior. De unde pe ascuns a sustras intenționat patru anvelope de mărimea 18x65x15, la prețul de 2.800 lei, patru anvelope cu jante la dimensiunea R14, în valoare de 3.960 lei, un set de chei mecanice „FORCK” în valoare de 1.400 lei, șurubelniță electrică „Makita” la preț de 2.800 lei, un flex mecanic la preț de 1.200 lei, o anvelopă R15 la preț de 1.400 lei, o anvelopă R14 la preț de 500 lei, un telefon mobil de model „Iphone 4”, fără cartelă SIM, la preț de 2.600 lei, un telefon mobil de model „Samsung” la prețul de 200 lei, în care funcționa cartela SIM xxxxx, după care cu bunurile sustrate a revenit la automobil și împreună cu Buiovski Ludmila, au părăsit locul comiterii infracțiunii, cauzând părții vătămate, Coban Dumitru, daună materială considerabilă în sumă de 16.900 lei. În urma comiterii infracțiunilor, Buiovski L., a cauzat prejudiciu material în sumă totală de 77.800 lei.

În privința lui Guțu Mihai și Rufulea Alexandru urmărirea penală a fost disjunsă în procedură separată.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, respectivele acțiuni a lui Buiovski L. au fost calificate în baza art. art. 42 alin. (5), 44, 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, *participație simplă împreună și de comun acord cu alte persoane, în calitate de complice la comiterea furtului, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșit de două sau mai multe persoane, prin pătrundere în locuință, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul, Kuznețov Svetalana, în numele inculpatei, care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Buiovski L. să fie achitată de săvârșirea infracțiunii imputate, deoarece faptele nu au fost săvârșite de către inculpată.

În motivarea apelului a invocat că:

- soluția primei instanțe este ilegală și neîntemeiată, iar învinuirea e bazată pe presupunerea, că furturile incriminate au fost comise de către Rufulea A., reieșind numai din simpla coincidență, că automobilul închiriat pe numele ultimului a fost observat în apropiere de locurile unde au fost săvârșite sustragerile. Corespunzător, urmând logica aceleiași presupuneri, întrucât la acel moment Buiovski L. era prietena lui Rufulea A. și uneori mergea cu automobilul ultimului, ea nu poate să nu fie complice cu ultimul;

- cum rezultă din declarațiile persoanelor audiate în instanța de judecată, nimeni nu a văzut clar persoana, care a pătruns în casa părții vătămate Digori L. Cine a comis furtul din oficiul părții vătămate, Coban D., de asemenea nu este cunoscut;

- partea vătămată, Digori L., a arătat că nu a deslușit persoana, pe care a observat-o în fereastra casei sale, a deslușind doar că era un bărbat, aproximativ de înălțimea d-nei, respectiv nu a văzut, ca persoana care a fugit din casă să urce în automobil. Martora, Butucel A., a comunicat că a observat pe cineva cum ieșea din geam, dar i-a văzut numai chipiul, însă nu a văzut, ca hoțul să se fi urcat sau să fi pus careva lucruri în automobil. Martorul, Chitic I., a arătat că de el s-a apropiat un tânăr, care coborâse dintr-un automobil de culoare neagră, a întrebat cum să ajungă la str. Milano, după care martorul s-a dus în oficiul său, apoi a venit poliția, vecinii i-au spus, că la Ion Digori e furt. Vecinii singuri au sunat la poliție, de la ei nu s-a sunat, nu a văzut cine a sărit gardul în curtea familiei Digori, iar pe Rufulea A. l-a văzut numai în momentul, când ultimul a întrebat unde e strada Milano;

- instanța de judecată nu a ținut cont de faptul că, conform procesului-verbal de percheziție din 16.11.2015, la domiciliul lui Rufulea A. nu au fost depistate obiecte, ce ar fi fost sustrase de la Digori L. Materialele cauzei nu conțin nici probe ce ar dovedi, că bunurile furate au fost depistate la Buinovski L.;

- după cum a arătat Digori L. și martora Butucel A., primii în locuință după depistarea furtului au intrat vecinii părții vătămate, mai apoi colaboratorii de poliție, respectiv în asemenea circumstanțe nu este exclusă posibilitatea, că sustragerea a fost comisă de alte persoane, decât cele indicate de organul de anchetă;

- partea vătămată, Coban D., a arătat că anvelopele și alte lucruri scumpe se păstrau după un panou publicitar, ce nu era transparent, adică nu puteau fi observate de persoane străine, prin urmare chiar dacă Rufulea A. ar fi intrat în oficiul de pe str. Ioana Radu 24, cu scopul de a depista bunuri ce merită a fi sustrase, cum afirmă acuzarea, că el ar fi dedus inversul;

- faptul că, Rufulea A., a vândut careva anvelope martorului Brodescu S., nu probează comiterea furtului de la Coban D. de către Rufulea A., Buinovski L. și Guțu M. Conform materialelor cauzei, sustragerea de la partea vătămată, Coban D., s-a petrecut în noaptea spre 10.11.2015, printre alte bunuri au fost sustrase 4 anvelope noi de marcă „Belshina”, pe când Rufulea A. i-a vândut lui Brodescu S. în aceeași zi, pe 10.11.2015, anvelope uzate de marcă „Belshina”. Instanța de judecată nu a întemeiat faptul recunoașterii anvelopelor devenite uzate peste noapte, de marca utilizată de majoritatea transporturilor, ca anvelope noi, anume aceste cauciucuri fiind sustrase de la Coban D. și transmise ultimei. Or, dubiile privind apartenența cauciucurilor nu au fost înlăturate în cadrul examinării cauzei, astfel fiind posibil a conchide, că cauciucurile ridicate de la martorul, Brodescu S., în fapt diferă de cele sustrase de la Coban D., deci nici în acest caz la Rufulea A. nu au fost depistate obiecte furate;

- cu referire la bunurile sustrase și evaluarea lor, cert e că nici organul de urmărire penală, nici părțile vătămate nu au prezentat vre-un înscris, bonuri de plată

sau alte probe, ce ar confirma simplul fapt, că bunurile enumerate ca fiind sustrate, în fapt au existat și au aparținut părților vătămate. Așa, Coban D., a arătat în ședința de judecată, că au fost sustrate 10-12 anvelope, iar martorul Marinciuc M. a menționat despre 9 anvelope. Digori L. a declarat organului de urmărire penală, că o parte din obiectele din aur au fost procurate și purtate de sora sa, ultima a și depistat sustragerea acestora.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2017, a fost respins apelul declarat, cu menținerea sentinței.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, deși inculpata nu a recunoscut vina la comiterea infracțiunii imputate, vinovăția acesteia se dovedește prin probele acumulate de organul de urmărire penală, ce au fost cercetate de către prima instanță și verificate suplimentar în procedura de apel și anume declarațiile părților vătămate Digori L., Coban D., martorilor Marinciuc M., Monagan A., Chitic I., Brodescu S., Dudnicenco E., precum și de materialele cauzei: procesul-verbal de sesizare din 02.11.2015 (f.d. 8 v. 1); procesul-verbal de cercetare la fața locului din 02.11.2015, cu foto tabel (f.d. 9 v. 1); procesul-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie din 10.12.2015 (f.d. 17 v. 1); procesul-verbal de ridicare din 04.11.2015 (f.d. 24 v. 1); procesul-verbal de examinare din 04.11.2015 (f.d. 41 v. 1); procesul-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie din 05.11.2015 (f.d. 46 v. 1); procesul-verbal de percheziție din 16.11.2015 (f.d. 50 v. 1); procesul-verbal de percheziție din 16.11.2015 (f.d. 52 v. 1); procesul-verbal de examinare din 19.11.2015; procesul-verbal de reținere a lui Rufulea Alexandru din 16.11.2015 (f.d. 73 v. 1); procesul-verbal de examinare din 20.11.2015 (f.d. 66 v. 1); procesul-verbal de recunoaștere a persoanei din 17.11.2015 (f.d. 69 v. 1); procesul-verbal de sesizare din 10.11.2015 (f.d. 78 v. 1); procesul-verbal de cercetare la fața locului din 10.11.2015, cu foto tabel (f.d. 79 v. 1); procesul-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie din 13.11.2015 (f.d. 87 v. 1); procesul-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie din 13.11.2015 (f.d. 88 v. 1); procesul-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie din 14.11.2015 (f.d. 89 v. 1); procesul-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie din 14.11.2015 (f.d. 90 v. 1); procesul-verbal de recunoaștere a persoanei din 17.11.2015 (f.d. 91v. 1); procesul-verbal de recunoaștere a persoanei din 17.11.2015 (f.d. 93 v. 1); procesul-verbal de ridicare din 27.11.2015 (f.d. 97 v. 1); procesul-verbal de examinare din 29.11.2015 (f.d. 98 v. 1).

Instanța de apel a relevat că, inculpata nu a negat faptul că era împreună cu Rufulea A., cunoștea unde locuiește, se plimbau cu două automobile de model „BMW” și „Mercedes”, cunoștea că ultimul nu avea loc permanent de lucru.

Mai mult de atât, instanța de apel a notat, că martorii audiați în cadrul judecării cauzei în prima instanță, au confirmat faptul că în toate cazurile, atât la furtul de cauciucuri, cu o zi înainte au fost prezenți atât inculpatul în privința căruia cauza a fost disjunsă, cât și inculpata, Buinovski L., care întrebau despre graficul de lucru acestei întreprinderi, iar referitor la sustragerea din domiciliul părții vătămate, Digori Liuba, s-a confirmat că inculpata s-a aflat la fața locului în momentul

comiterii furtului, a fost recunoscută, i s-a solicitat să aștepte poliția, însă ultima a fugit de la fața locului, ca ulterior să se întâlnească la domiciliu cu complicele ei.

Față de lucrul judecat de prima instanță, s-a constatat motivarea amplă și temeinică a sentinței pronunțate cu privire la procesul de evaluare și apreciere a probelor prezentate de părți, în raport cu faptele reținute în sarcina inculpatei, astfel fiind în corespundere cu exigențele art. 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Astfel, instanța de apel a conchis, că este corectă concluzia primei instanțe privind determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite de inculpată și semnele componenței de infracțiune prevăzute la art. 42 alin. (5), 44, 186 alin. (2) lit. b), c) și d) Cod penal.

Referitor la criticile cu privire la aprecierea probelor, efectuată de prima instanță, acestea au fost considerate de către instanța de apel ca o opinie subiectivă a apelantului, ce nu au suport temeinic.

De asemenea, instanța de apel nu a reținut temeieri de a interveni în sentința adoptată, în partea pedepsei aplicate inculpatei, Buinovski L., deoarece la stabilirea categoriei și măsurii de pedeapsă s-a ținut cont de toate circumstanțele reale și personale, de criteriile individualizării pedepsei, numindu-i ultimei o pedeapsă corectă, echitabilă și legală.

6. Hotărârile judecătorești adoptate la caz sunt atacate cu recurs ordinar de către inculpată și avocatul său Kuznețov Svetlana, care au solicitat casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Buinovski L., să fie achitată, deoarece faptele imputate acesteia nu au fost săvârșite de către ea.

În motivarea recursului au invocat argumente similare cu cele din apel. Subsidiar menționând, că instanța de apel în hotărârea adoptată s-a limitat practic la transcrierea sentinței, fiind obligată să-și motiveze hotărârea adoptată, în raport cu motivele invocate în apel, să dea răspunsuri detaliate la fiecare argument.

Totodată, au evidențiat faptul că, decizia instanței de apel a fost primită de către avocatul, Kuznețov S., la data de 15.08.2017, la solicitare, prin intermediul arhivei Judecătoriei Chișinău, respectiv inculpata, dar nici apărătorul său nu au primit copii de pe decizia menționată, prin intermediul instanței de apel, iar la materialele cauzei este anexată o copie a scrisorii de însoțire, ce nu este datată și fără număr de ieșire.

În drept, recursul declarat a fost întemeiat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia asupra recursului declarat, pledând pentru inadmisibilitatea acestuia, deoarece în speță se constată că recurenții nu au respectat termenul de 30 de zile pentru declararea recursului, prevăzut la art. 422 Cod de procedură penală.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente:

În conformitate cu art. 421 Cod de procedură penală, coraportat la art. 401, persoanele menționate în dispoziția acestei norme procesuale sânt în drept să declare recurs ordinar. Astfel, inculpata și apărătorul său fiind în drept să declare recurs ordinar, atât în latura penală, cât și în cea civilă.

Opozant, mențiunii indicate de către autorii recursului, precum că partea apărării a recepționat decizia instanței de apel la data de 15.08.2017, dată de la care curge termenul pentru recurs, Colegiul penal menționează că, potrivit art. 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului ordinar este de 30 zile de la data pronunțării deciziei. Prin urmare, termenul de atac se calculează de la data când a fost pronunțată decizia motivată și nu de la data când a fost recepționată de către participanții la proces. Cât privește, expedierea copiilor hotărârilor judecătorești adoptate, are ca scop doar informarea părților și nu au efect juridic la calcularea termenelor pentru atac a acestora, așa precum interpretează recurenții, în speța dată.

Tot la acest capitol, de remarcat sunt și stipulările prevăzute la art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, conform cărora la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Din actele dosarului, rezultă că dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la data 02 martie 2017, în prezența, procurorului, inculpatei și apărătorului său, Kuznețov S., precum și a avocatul părții vătămate Digori L., fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel și dispozitivul deciziei adoptate (f.d. 108-115, 116 v. 2), din care rezultă că aceștia au fost înștiințați despre ziua și ora pronunțării deciziei integrale pentru data de 30 martie 2017 ora 14.00.

Respectiv, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel (f.d. 115 v. 2) rezultă că, la data de 30 martie 2017, în prezența procurorului, a fost pronunțată decizia motivată, fiindu-i înmănată copia acesteia, fapt confirmat prin recipisa din 30.03.2017 (f.d. 135 v. 2), iar inculpata și apărătorul său, precum și părțile vătămate nu s-au prezentat. Tot din materialele cauzei se constată, că inculpatei și avocatului acesteia, Kuznețov S., precum și părților vătămate le-a fost expediată copia deciziei motivate a instanței de apel (f.d. 136 v. 2).

Prin urmare, Colegiul atestă că inculpata și avocatul său, Kuznețov S., au declarat recurs ordinar comun împotriva deciziei instanței de apel, la data de 11 septembrie 2017, fapt confirmat prin mențiunea despre dată de pe amprenta ștampilei de intrare a Secției grefă Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție (f.d. 201 v. 2).

În prezenta speță, Colegiul penal specifică, că termenul de 30 de zile se calculează începând cu data de 31 martie 2017, adică a doua zi după pronunțarea deciziei, ținând cont de dispozițiile legale prevăzute în art. 422, raportate la cele stipulate la art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală și se epuizează la sfârșitul zilei de 02 mai 2017, învederând faptul că a 30-a zi pentru declararea recursului, adică 29 aprilie 2017 este o zi de odihnă. Însă, recurenții au depus recurs ordinar, abia la data

de 11 septembrie 2017, adică după expirarea termenului de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar.

Instanța de recurs menționează, că inculpata a fost înștiințată în prezența avocatului său, despre data pronunțării deciziei integrale, însă aceștia nu s-au prezentat, astfel asumându-și responsabilitatea pentru realizarea dreptului de atac asupra deciziei nominalizate, chiar și în cazul neprezentării la pronunțarea deciziei integrale, aceștia urmau să dea dovadă de diligență la realizarea dreptului părții apărării de a ataca hotărârea instanței de judecată, cu care nu au fost de acord.

Prevederile alin. (2) art. 230 Cod de procedură penală stipulează că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Totodată, Colegiul remarcă acel fapt, că legea procesual-penală nu stabilește alte condiții de calculare a termenului pentru recurs, decât cel prevăzut la art. 422 Cod de procedură penală, și anume de la data pronunțării deciziei.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.

Având ca reper cele menționate, Colegiul penal, conchide că termenul de 30 zile pentru declararea recursului ordinar, de către inculpată și avocatul său Kuznețov S., a fost depășit, impunându-se în consecință inadmisibilitatea recursului, ca fiind declarat peste termen.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat către inculpată și avocatul acesteia Kuznețov Svetlana împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2017, în cauza penală privind-o pe **Buinovski Ludmila Xxxxx**, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la data de 13 decembrie 2017.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecător

Covalenco Elena

Judecător

Diaconu Iurie